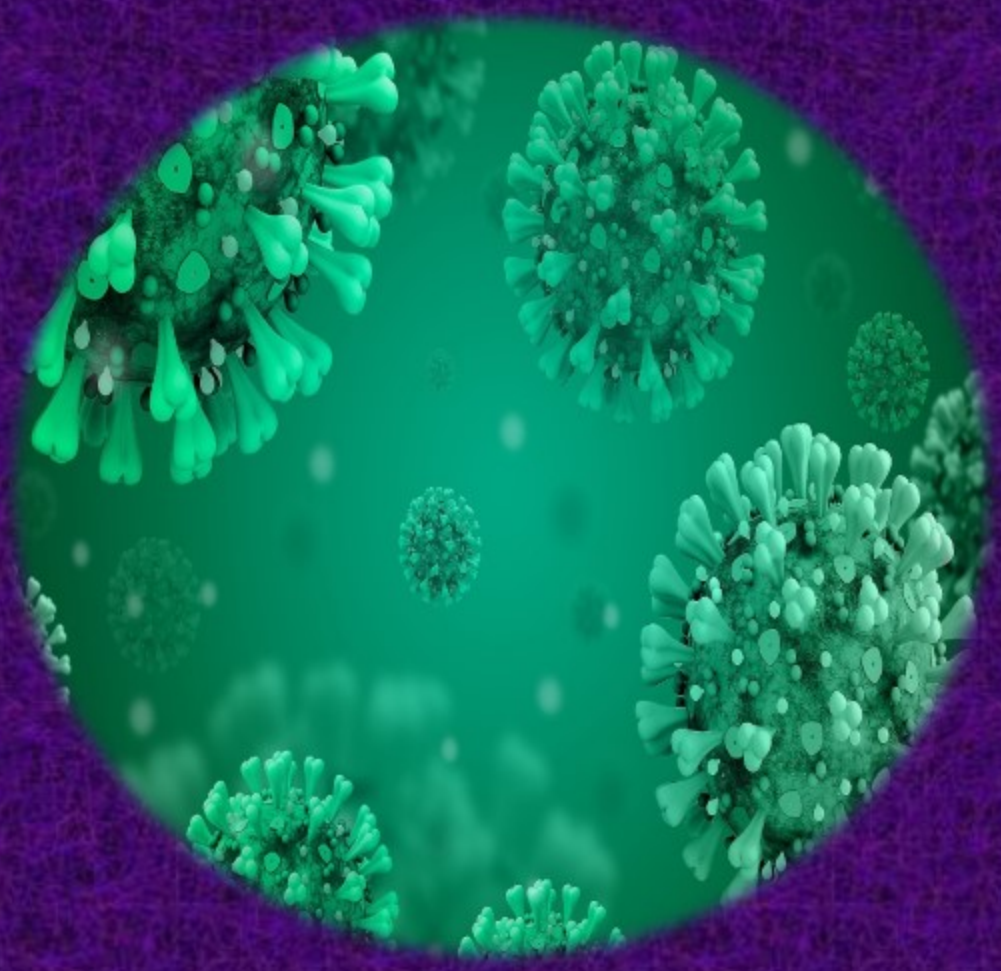

CoP DE REFERENTS DE GÈNERE DELS CENTRES PENITENCIARIS

MEMÒRIA 2020

La pandèmia ha marcat durant aquest any la marxa de la CoP de Referents de Gènere de Centres Penitenciaris. Com a serveis essencials, els seus membres han continuat fent de forma presencial una atenció directa a les persones privades de llibertat, adaptant-se a les circumstàncies canviants i gestionant situacions personals i professionals de molta exigència. La salut i la seguretat de la població penitenciària ha centrat tots els esforços i s'han hagut de modificar les planificacions previstes, i assumir limitacions com la manca de reunions presencials.

Però no ha estat un any perdut per la CoP. Al contrari, la pandèmia ha estat també ocasió per descobrir noves oportunitats.

L'aplicació sistemàtica de les TIC's ha permès estendre les videoconferències als CP's. Això ha beneficiat a interns i internes, però també a professionals que han tingut accés a formació, congressos i recursos vinculats amb el gènere de manera virtual, donant continuïtat a les seves accions.

El col·lectiu de RG ha crescut en apoderament. El forçós aïllament ha servit per afinar més la mirada perquè la situació d'emergència que es vivia no significués cap vulneració de drets per raó de gènere i per guanyar en consciència de grup.

De forma evident, la perspectiva de gènere s'ha instal·lat en la quotidianitat dels centres. Les RG ja no són les úniques executores d'iniciatives sobre la matèria, ni aquestes es limiten a efemèrides concretes. Les RG actuen com agents que impulsen una forma de fer i una sensibilitat que implica més agents i que indica un canvi de model.

La creativitat i la col·laboració desenvolupades aquest any en la recerca de solucions alternatives en són un bon presagi.

1. Què hem fet?

- Memòria històrica de l'evolució del grup de Referents de Gènere (RG) des dels seus inicis en 2009 fins a 2020.
- Organització de tallers formatius impartits per l'Àrea d'Igualtat i ACATHI sobre diversitat LGTBI* adreçats a professionals del CP Puig de les Basses (12,19,26 de febrer 2020) i del CP Mas d'Enric en format virtual (29 d'octubre, 5 i 12 de novembre 2020).
- Creació d'un vídeo de difusió de la Guia de Referents de Gènere de Centres penitenciaris.
- Formació específica per la CoP de Referents de Gènere sobre Interseccionalitat a càrrec de professorat de la UB (8 i 22 d'octubre 2020).
- Posada en pràctica de la Instrucció 1/2019 sobre diversitat LGTBI*. Seguiment d'aspectes relacionats amb la població LGTBI*: gestió de canvi de nom sentit, canvi de centre penitenciari, contactes amb entitats especialitzades...
- Difusió de la figura i tasca de les RG dels CP's en l'àmbit acadèmic: Participació amb una comunicació escrita en el IV Congrés Internacional d'Acció Socioeducativa de la Universitat de Granada (2 i 3 de desembre)
- Creació d'un manifest comú elaborat per dones internes com a celebració del Dia de la dona 2020.
- Gestió d'activitats vinculades al Pacte d'Estat contra la Violència de gènere (PEVG) en tots els centres penitenciaris.
- Celebració de la III Jornada Gènere i àmbit penitenciari estructurada en un cicle de tres sessions:

:: La figura de RG com agent de promoció de l'equitat de gènere a l'àmbit d'execució penal (27/11/2020)

:: Pandèmia i dones: una visió des de la presó (30/11/2020)

:: Pandèmia i homes: una visió des de la presó (31/12/2020)

2. Què ha significat?

- Buscar alternatives creatives i col·laboratives per donar continuïtat a la nostra missió.
- Posicionar i donar visibilitat a les RG com figures encarregades de vetllar perquè la perspectiva de gènere sigui present al medi penitenciari, també en situacions d'emergència.
- Normalitzant la percepció de la seva missió.
- Cohesionar i apoderar el grup de Referents de gènere.
- Transversalitzar la gestió, implicant diferents àrees de tot l'àmbit.

NOTA: En aquest document s'opta per utilitzar RG en femení, entesa com a persona o figura que pot incloure professionals de qualsevol sexe. En la resta dels casos, s'entén que les denominacions en gènere masculí són inclusives, llevat que del context es dedueixi el contrari.

Album fotogràfic 2020

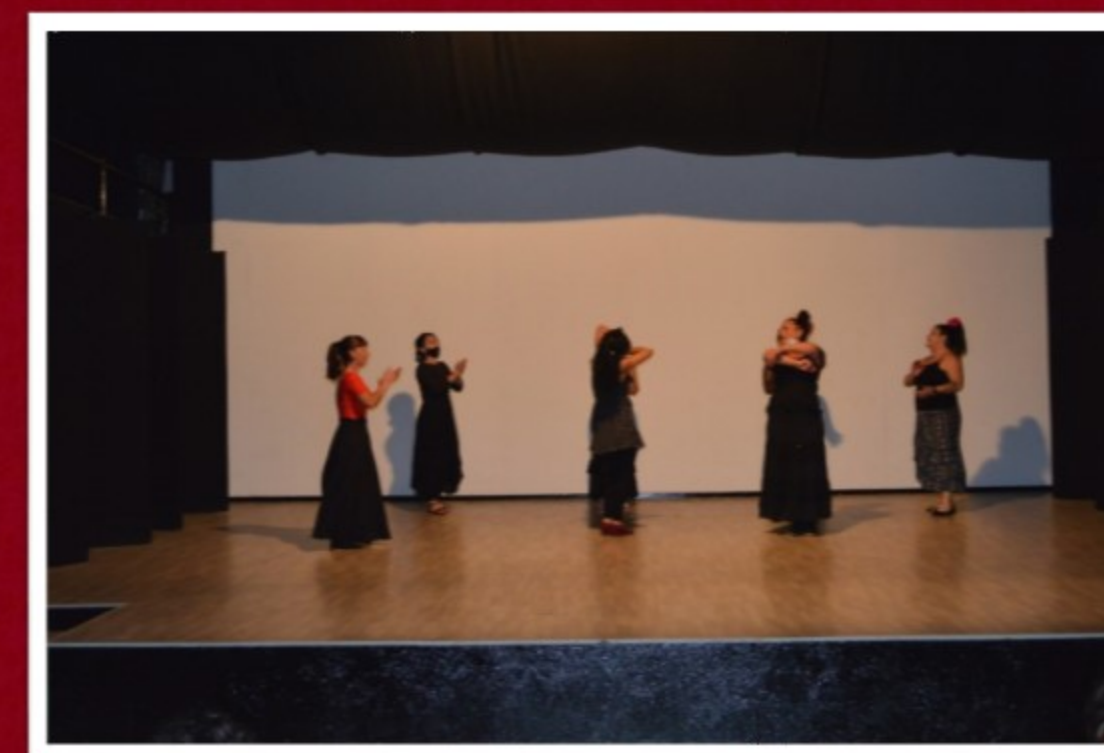
Cartell de celebració del dia de la Dona en CP Dones Barcelona amb lectura del Manifest comú

Video de difusió de la Guia de Referents de Gènere de Centres penitenciaris de Catalunya

Material utilitzat durant la formació sobre Interseccionalitat (8 i 22 d'octubre) impartit per professorat de la UB

Algunes de les accions gestionades per RG en el marc del PEVG 2020. A l'esquerra, sessió de cloenda d'"Alliberació flamenca", activitat psicoterapèutica, adreçada a dones. A la dreta, representació de l'obra First Round de Las Fritas, orientada al conjunt de la població penitenciària.

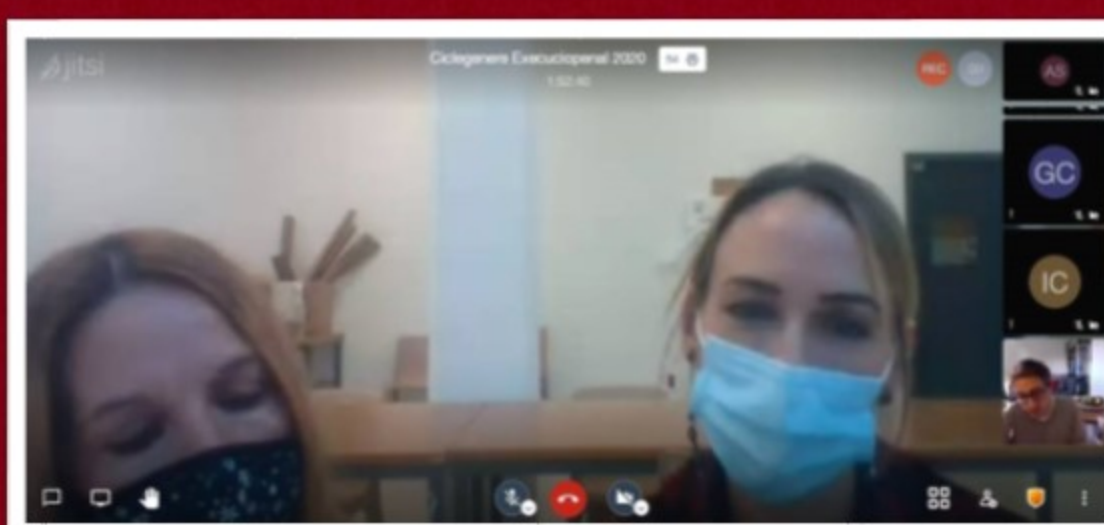
Formació virtual a professionals CP Mas Enric sobre Diversitat LGTBI* (29 d'octubre, 5 i 12 de novembre 2020)

Infografia sobre l'evolució històrica de la CoP de referents de Gènere de CP's (2009-2020)

Formació a professionals de CP Puig de les Basses sobre Diversitat LGTBI* (12,19,26 de febrer)

Diferents moments de les connexions virtuals amb els centres penitenciaris en el transcurs del cicle de Gènere i Execució Penal (27, 30 de novembre i 3 de desembre)

3. Què ens ha faltat?

- La difusió i accessibilitat de la Guia de Referents de Gènere de Centres Penitenciaris.
- Assolir un mateix grau de compromís de les RG en els diferents CP's.
- La presencialitat de les reunions amb tot el que implica a favor de la cohesió i pertinença al grup.
- La fluïdesa en la comunicació entre RG dels diferents centres.

4. Cap a on volem anar?

- Transversalitzar la perspectiva de gènere en tots els àmbits de l'execució penal, implicant a professionals de diferents àrees i a les direccions dels centres.
- Impulsar la perspectiva de gènere segons les orientacions de la *Guia de Referents de Gènere* entre els professionals de Règim Interior i de Medi Obert.
- Participació activa i dinàmica de totes les RG dels CP's en els objectius i accions de la CoP.
- Donar visibilitat a les intervencions de les RG

5. Com ho farem?

- Promovent la implicació de professionals de Règim Interior i de Medi Obert en la CoP i en les seves actuacions.
- Difonent els principis recollits en la Instrucció 1/2019 sobre Trans* i en la Guia de Referents de Gènere.
- Facilitant a les RG formació específica RG per habilitar-les en l'execució de la seva missió.
- Impulsant accions formatives en gènere entre els professionals dels centres.
- Treballant de forma col·laborativa en objectius consensuats: preparació de la Jornada, accions de difusió i formació, diagnòstic i estratègies,...
- Dissenyant accions conjuntes que impliquin i beneficiïn a tots els centres penitenciaris.

Algunes referències:

: Video: [Guia de Referents de Gènere dels Centres Penitenciaris de Catalunya](#)

: Article: "[Referentes de Género: hacia el cambio de la normatividad hegemónica en el espacio penitenciario](#)"

: Cicle Gènere i Execució Penal (repositori de la web del CEJFE /Programa Compartim)

